

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Ioannis Calvini, Magni Qvondam Genevensivm Ministri,
Vita, Moribus, rebus gestis, studijs, ac denique morte
Historia**

Bolsec, Hieronymus

Coloniae, 1582

VD16 B 6510

Capvt XII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34782

insequeretur, nunquam voluit; quia metueret forsan, ne comprehensus puer & reductus, ea proferret, quæ ad eius honorem parum facerent. Hinc grauis suspicio nata, ne abusus puero fuerit: suspicionem enim adiuvat, quod Nouioduni ab eo perpetratum supràmemorauimus. Cuius tamen rei iudicio Deo relinquam, qui, erit tēpus, cūm tenebris obrutas secretasque res in lucem proferet.

CAPVT XII.

De illud redeo, quod Theodorus Beza in sua illa præfatione pronunciat, se, si minimam ambitionis alicuius significationem, quæ in suo magistro, patre, & amico Caluino resedisset, quis edere, notareque posset, manus daturum, & damnari ambitionis passurum; edam igitur & oculis subijciam plurima, eaq; minimè leuia ambitionis argumenta. Imprimis ignominiosam illam pœnam proferam, quam ipsi persolvere debuit quidam Petrus Ameau, quem nudum, indusio tantummodò tectum, cum tæda ardente in manu, quia malè de ipso locutus esset, ad veniam rogandam supplicem venire oportuit. Quæ autem de eo locutus fuerat, alia non fuerunt, nisi quod domi suæ cœnans cum amicis aliquot suis, illis mirum in modum doctrinam Caluini efferētibus, hæc ipsa verba regereret: *Nimum vos huic homini tribuitis, & minus bene*

*benefacitis, quod eum vsque adeo efferatis. Vos eum
 supra omnes Prophetas, apostolos, & qui vnquam fue-
 runt Doctores, collocatis: Sed non est is sane, quem esse
 vultis, quippe qui cum bonis sanisque sententijs, quas
 profert, etiam satis cornutas & frivolas nonnunquam
 commiscet. Respondet mihi (interrogare enim
 hoc libet) hic Theodorus Beza, vel qui doctri-
 nã se Caluini deuouerunt, ipsi penitus addicti,
 miselline hominis incarcerationem sollicitare,
 tantaque obstinatione procurare atque vrgerẽ,
 vt exemplari multæ irrogatione damnatus in-
 famaretur, tædiferiq; habitu per ora vulgi tra-
 duceretur, animine demissi & humilis indici-
 um est, eiusq; hominis, qui gloriam fluxosque
 honores aspernetur? an verò euidentis ambitio-
 nis factus, inanemq; gloriam miserè aucupantis
 argumentum est? Dicere possent, non hoc esse
 factum Caluino sollicitante, neq; urgente, vt
 qui summè clemens, benignus, & ad sibi illatas
 iniurias condonandas mirè fuerit facilis sem-
 per, nisi rem se aliter habere ex eius literis con-
 staret, quas Idibus Februarijs Anno 1546. ad
 Viretum misit, ex quibus quedam supra exscri-
 psi, & easdem, cum opus erit, sua ipsius manu
 exaratas, exhibere queo: hæ sanè abundè testa-
 tum faciunt, Calvinum, vt caperetur, authorem
 fuisse, neq; hanc illi noxam condonare, neque
 dimitti, nisi hac pœna, quam dixi, castigatum
 voluisse. Quæ hæc ambitio? tantane & tam bar-
 bara arrogantia in ministrum verbi Dei cadere
 potest,*

potest, vt vetet, nolitq; permittere, de se quemquam, quod sentiat, liberè eloqui? Et hoc quidem argumentum, si non satis virium habet, ad ambitiosum eius animum conuincendum, dicant mihi rursus, humilísne & abiecti animi, vanamq; gloriam fugiētis hoc signum sit, quòd sui effigiem fieri, publiceque per urbem erigi, ex collo etiam stolidulorum quorundam, tam virorum, quàm sceminarum, à quibus tantum non vt Deus est habitus, gestari patienter tulerit; estne etiam hoc humilitatis, abiectiōis, & vanæ gloriæ contemptus egregium signum? Neget Beza, alijque sectæ socij, conscio hæc Caluino facta esse, at ego Deum testem appello, contra veritatem, & reclamante conscientia, si quidem faciant, negare: quippe cùm vulgare & publicum hoc Geneuæ esset, passimque fieret, fuitque per bonos aliquot, magniq; nominis & authoritatis viros verbis idcirco reprehensus. Sed fuit etiam per literas admonitus, cùm ipse damnasset, deijciq; mandasset Sanctorum, Mariæ Virginis, & ipsiusmet Christi imagines, minimè decere, neq; honori verti posse, suam quod earum loco erigi in publico, & ex collo gestari fineret: Iesu enim Christi magis, si quæ erigenda, gestandaque sit, hunc honorem mereri. Ad quas literas nihil respondit, nisi hoc tantum, si cui idcirco ægrè sit, cum se prohibere non posse, quin inuidia rumpatur. Tertium vanagloria & ambitione occupati

D

ani-

animi argumentum esto, quod corrigi, repræ-
hendi, suorum errorum admoneri, opinionem
suam confutari nollet, neq; ferre posset. Clarū
huius rei inter cætera hoc exemplum recitabo.
Fuerat Dominico quodam die ad prandiū, siue
epululum, quod in eius gratiam erat apparatus,
per cuiusdam extra urbem parœcię ministrum
inuitatus, vbi etiam alij aliquot eius amici, qui
Religionem illam complexi, Geneuam commi-
grarant, vocati aderāt. Inter prandendum factū
est, vt de electione ministrorum sermo esset. De
qua qui quondā Tholosanus Consiliarius, & ex
iuris cognitione prudentiaq; magnam erat lau-
dem consecutus, Dominus de S. Germano libe-
rè suam sententiā tum dixit, sibi videri à popu-
lo ministrum eligendū constituendumq; veni-
re. Quem sermonem Calvinus, qui hanc suam
esse authoritatē volebat, vsurpabatq;, eos mini-
sterio admouere, qui sibi probarentur, & quos
ipse vellet, grauitè accepit, & per summā indi-
gnationem surgit de mensa, nulloq; alio verbo
prolato, equum seu mulam poscit, & euestigiò,
nihil moratus, domum reuertitur, omni hoc e-
puli apparatu deserto, ipsisq; conuiujs in sum-
ma perturbatione relictis. Postridiè Dominum
hunc S. Germani, vt Consistorio, quod ad pro-
ximum Iouis diem indictū erat, se susteret, citari
iussit. Qui molestè admodū ferens, sic se tracta-
ri, & ad Consistorium, tanquam mœchum ali-
quem vel adulterū, quales illic causam dicere so-
lerent,

leret, euocari, ad Baronem Ausbonnensem, qui prius Episcopus Montisalbani fuerat, cursorem suum cum literis mittit. Qui simulac Geneuam esset ingressus, Caluinum statim adiit, neque potuit tamen vllis, quantumuis amicis ac blandis sermonibus, neq; intimo ex affectu interpositis precibus durum eius cor emolliri, adeoq; ad dictum Iouis diem Dominum de S. Germano ad causam dicendam venire in Consistorium oportuit. A cōsistorialibus autem in curiam ad minoris Cōcilij Senatores remissus est, qui, tantū abest, vt pœnam ei decernerent, vt multò magis reueriti sint, beneuolentiæ & amoris signa exhibuerint, & cum honore demissum rogauerint, in pristina vitæ suæ ratione, qua multis illustre probitatis exemplū præiret, perseverare porrò vellet. Quod postquam Caluinus rescivit, parum abfuit, quin præ animi dolore contabesceret. At Baro Ausbonnensis domum reuertitur, malè erga Caluinum affectus, neque cohibere se potuit, vt non apud Gallia nobiles, qui religionis eius studio in istam provinciam venerant, hoc quereretur. Ex quorum numero Domini de Fallais Sororius ipsum cōuenit, & magno stomacho sic est adorsus: Ne tantum in posterum sumeret, & licere sibi putaret, tam indignis homines nobiles modis tractare, & tanquā si ex infima plebe esset, pro suo arbitratu ad Consistoriū pertrahere; nam hoc illum ignorare neque posse, neque debere, om-

nem honorem, omnem authoritatem, quam Geneuæ consecutus esset, obtineretq; eo præsidio & fauore, quo illum nobiles ex Francia viri dignarentur, & quem ipsi impenderent, niti ac consistere. Vnde animo tam acerbam iram, tantumque indignationis Calvinus concepit, vt ad aliquot septimanas concionibus abstineret, neque ad has antè reuersus sit, quàm comminarentur salarium ipsi ademptum in alium se transluros, si pergeret munus suum deferre. Quartò iudicent, quibus mens sana est, qualenam ambitionis & arrogantiae argumentum, quòue spiritu agitatus fuerit, qui vel ad Bernenses, vel ad alia loca iter habens, in comitatu suo viginti quinque; aut triginta in equis omnes sclopetis egregiè instructos, circumducebat. Sanctine Petrus atque Paulus, cæteri que Apostoli, tali cum apparatu per prouincias profecti sunt, cùm Euangelium orbi annunciarent? Excusabit hoc rursus Beza, seu quis alius eius discipulus, quasi inuito Caluino factum sit, cui displicuerit, & qui tantum sibi honorem deferri non concupiuerit; delatum autem esse à multis aduenis, bonis viris, qui singulari eum affectu amoreque profecuti, satiari officijs & honore, quem ipsi impenderent, non poterant, neq; in eo honorando modum tenere. Et sic est sanè; plurimi maiorem, quàm quo dignus esset, honorem impenderunt, & tanquam idolum coluerunt. Respondeo autem, prudentiæ fuisset,
 & mo-

& modestiæ Christianæ, reijcere, & nequaquã admittere superfluos illos & nimis grandes triumphos. Neque enim Apostoli solum & discipuli Domini nostri, sed pagani etiam atq; ethnici repudiârunt, fugeruntque, imò verò ab huiusmodi honoribus & fluxi mundi gloria omninò abhorruerunt. Et quòd displicuisse Calvino aiunt, planè certum apud me est, nisi Magister Petrus viretus, alijque monuissent, Bernensium Primoribus Pompam atque gloriam, qua efferebatur, nimiam visam, ipsisque forduisse, quod ioco etiam declarabant, cùm Geneuensem Papam nominarent, Calvinum nò contentum eo comitatu, maiorem etiam turmam fuisse circumducturum: hoc modo si, quod displicuisse aiunt, intelligant, non eo inficias.

CAPVT XIII.

QVintum, yt ambitionem eius etiam magis in conspectum hominũ proferamus, quis est, aut quis vnquam habitus fuit seu concionator, seu Doctor modestus, & gloriæ non simulatus contemptor, cuius auditæ huiusmodi voces sint, quales huius frequentes sunt auditæ? Publicè enim pro concione in has voces non rarò prorumpebat: Ego, inquit, Propheta sum; ego Dei Spiritum habeo; ego à Deo missus sum; ego errare nò possum; & ego si erro, tu es Deus, qui me propter peccata huiusce populi in errorem